

ZPOW.6126.3.2023

UCHWAŁA NR 176/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 12 września 2023 r.

w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Wyborców prof. Joanny Senyszyn
od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie I

Na podstawie art. 218 § 2 w związku z art. 258 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) Państwowa Komisja Wyborcza, po rozpatrzeniu odwołania Komitetu Wyborczego Wyborców prof. Joanny Senyszyn, złożonego przez Pełnomocnika Wyborczego tego Komitetu, od uchwały nr 11/23 w sprawie odmowy rejestracji kandydata na senatora komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Wyborców Prof. Joanny Senyszyn w okręgu wyborczym nr 45 w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

postanawia

oddalić odwołanie.

Uzasadnienie

Uchwałą nr 11/23 Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie I z dnia 7 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji kandydata na senatora komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Wyborców Prof. Joanny Senyszyn w okręgu wyborczym nr 45 w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., zwaną dalej „uchwałą”, Okręgowa Komisja Wyborcza w Warszawie I, zwana dalej „Komisją”, odmówiła rejestracji kandydata na senatora – Joanny Senyszyn – zgłoszonego w okręgu wyborczym nr 45 przez Komitet Wyborczy Wyborców prof. Joanny Senyszyn, zwanego dalej „Komitetem”, z powodu dołączenia do zgłoszenia tylko 1 699 prawidłowych podpisów wyborców popierających zgłoszenie kandydata, tj. niespełnienia wymogu określonego w art. 265 § 1 Kodeksu wyborczego.

W dniu 11 września 2023 r., tj. w ustawowym terminie, zostało doręczone Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie złożone przez Pełnomocnika Wyborczego Komitetu.

W odwołaniu Pełnomocnik Wyborczy wniósł o:

- 1) dokładne wskazanie podpisów poparcia uznanych przez komisję za nieprawidłowe i ich okazanie lub udostępnienie upoważnionej osobie z Komitetu;
- 2) ponowną weryfikację i przeliczenie podpisów uznanych przez Komisję za nieprawidłowe;
- 3) podjęcie uchwały o zarejestrowaniu kandydatki na senatora w okręgu 45 w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczonych na dzień 15 października 2023 roku, w sytuacji, gdy po ponownym przeliczeniu okaże się, że liczba podpisów jest nie mniejsza niż 2 000.

W uzasadnieniu Pełnomocnik Wyborczy kwestionuje ustalony poziom błędów, który według Komisji wyniósł 37.99%. Zdaniem odwołującego się „Jest to decyzja krzywdząca zarówno kandydatkę, jak i przede wszystkim wyborców z okręgu 45, którzy tą decyzją zostali pozbawieni możliwości wyboru do Senatu swojej kandydatki”. Poza tym Pełnomocnik Wyborczy podważa, nie przedstawiając przy tym żadnych dowodów, ustalenia Komisji dotyczące poszczególnych wad, skutkujące odrzuceniem podpisów.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zgodnie z art. 265 § 1 Kodeksu wyborczego zgłoszenie kandydata na senatora powinno być poparte, w sposób, o którym mowa w art. 265 § 3 i 4, podpisami co najmniej 2 000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu wyborczym. Należy szczególnie podkreślić, że zgodnie z art. 265 § 3 Kodeksu wyborczego „Wyborca udzielający poparcia zgłoszeniu kandydata na senatora składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania, numeru ewidencyjnego PESEL oraz daty udzielenia poparcia.”. Zatem to nie Komisja, lecz ustawodawca wprost przesądził o konieczności czytelnego wskazania wszystkich wymienionych wyżej danych (poza własnoręcznym podpisem) w wykazie osób udzielających poparcia m. in. dla zgłoszenia kandydata na senatora. Ponadto zasady

dotyczące prawidłowego podania wszystkich danych w wykazie podpisów obywateli udzielających poparcia dla zgłoszenia kandydata są od wielu lat takie same we wszystkich wyborach. Ścisłe spełnienie ustawowych warunków przez udzielającego poparcia jest zatem niezbędne, gdyż niedotrzymanie chociażby jednego z nich uniemożliwia sprawdzenie, czy popierający zgłoszenie ujęty jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, a tym samym, czy posiada prawa wyborcze pozwalające na udzielenie poparcia w danym okręgu wyborczym. Zgodnie bowiem z art. 265 § 5 Kodeksu wyborczego poparcia dla zgłoszenia kandydata na senatora może udzielić wyłącznie wyborca stale zamieszkały w danym okręgu wyborczym. W związku z tym tylko adres zamieszkania może wskazać, czy spełniony został wymóg określony w powołanym przepisie.

Należy przy tym szczególnie podkreślić, że prawidłowe wskazanie m.in. adresu zamieszkania ma na celu nie tylko umożliwienie sprawdzenia posiadania prawa wybierania przez daną osobę, lecz także, co jest równie istotne, uwiarygodnienie, że podpis złożyła faktycznie osoba wskazana w wykazie, gdyż osoby składające podpisy znają swój adres zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, że fakt, iż m.in. na wykazie podpisów popierających zgłoszenie kandydata na senatora należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego. Zgodnie bowiem z powołanymi przepisami, ilekroć w Kodeksie wyborczym jest mowa o:

- 1) stałym zamieszkaniami – należy przez to rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu;
- 2) adresie zamieszkania – należy przez to rozumieć adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza ponadto, że zgodnie z art. 18 § 2 Kodeksu wyborczego Centralny Rejestr Wyborców potwierdza prawo wybierania. Jak natomiast wprost wynika z art. 18 § 3 pkt 4 Kodeksu wyborczego Centralny

Rejestr Wyborców służy do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z weryfikacją podpisów złożonych właściwemu organowi. Z powołanego przepisu wynika zatem, że do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z udzieleniem poparcia organy wyborcze wykorzystują, w zależności od stwierdzonych wątpliwości, w zakresie części podpisów albo wszystkich podpisów, Centralny Rejestr Wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa przy tym, że analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych.

Dlatego też adres wskazywany przez wyborcę na wykazie podpisów poparcia dla kandydata na senatora musi być zgodny z adresem ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że bezzasadne są wątpliwości dotyczące nieprawidłowego działania Centralnego Rejestru Wyborców (w odwołaniu nazwanego systemem PESEL). Zarzuty te wynikają bowiem wyłącznie z nieznamomości zasad dotyczących funkcjonowania rejestru wyborców i ujmowania (przypisywania) wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały albo właściwym dla adresu stałego zamieszkania. Źródłem kwestionowania prawidłowości działania Centralnego Rejestru Wyborców jest brak zrozumienia podstawowych i funkcjonujących od wielu lat sposobu rejestracji wyborców. Zasadą jest, że w Centralnym Rejestrze Wyborców wyborcy zameldowani na pobyt stały na obszarze danej gminy są z urzędu ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. Ewentualnie, jeżeli taka jest wola wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie, są oni ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie wnioski do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla także, że przed wprowadzeniem Centralnego Rejestru Wyborców obowiązywały dokładnie takie same zasady. Różnica polegała na tym, że rejestr wyborców prowadzony był odrębnie w systemach

informatycznych poszczególnych gmin, a nie w systemie udostępnionym przez Ministerstwo Cyfryzacji.

Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje ponadto, że budzące wątpliwości Pełnomocnika Wyborczego nieprawidłowości w adresach wynikają przede wszystkim z faktu, iż wyborcy nie realizują obowiązku meldunkowego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, z późn. zm.). Jeżeli wyborcy dokonywaliby zameldowania na pobyt stały w miejscu stałego zamieszkania, wówczas – jak wskazano wyżej – byłiby z urzędu ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. W takim przypadku to Państwo wykonywałoby za nich czynności związane z ewidencjonowaniem ich w Centralnym Rejestrze Wyborców, gdyż w taki sposób zostały skonstruowane przepisy, że w przedstawionej sytuacji wyborca nie musi nic robić, aby zostać ujętym w rejestrze. Natomiast jeżeli wyborca z jakichś przyczyn nie jest zameldowany na pobyt stały w miejscu stałego zamieszkania, to powinien złożyć wniosek do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania o ujęcie go w obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, tj. wniosek, o którym mowa w art. 19 § 3 Kodeksu wyborczego. W odmiennym przypadku wyborca niezależnie od tego, że zamieszkuje w innym miejscu, to w Centralnym Rejestrze Wyborców w dalszym ciągu będzie figurował pod adresem właściwym dla miejsca zameldowania na pobyt stały. Z kolei, jeżeli wyborca nie jest zameldowany na pobyt stały w żadnej gminie i nie został ujęty w obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania na swój wniosek w żadnej gminie, to mimo posiadania praw wyborczych, ze względu na niespełnienie przez niego formalnych warunków, wskazany przez niego np. na wykazie wyborców popierających zgłoszenie kandydata na senatora adres nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego i nie może zostać uwzględniony.

Mając powyższe na uwadze zarzuty dotyczące rzekomego błędnego działania Centralnego Rejestru Wyborców (w odwołaniu nazwanego systemem PESEL) są nieuprawnione, gdyż kwestionowane podpisy poparcia dotyczą tych przypadków,

w których osoby udzielające poparcia wskazują niezgodny z Kodeksem wyborczym adres zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza informuje, że Komisja wskazała w uchwale, że do zgłoszenia kandydata na senatora – Joanny Senszyn – dołączono 315 arkuszy z podpisami 2 740 wyborców popierających kandydata na senatora, z czego 1 699 podpisów uznano za złożone prawidłowo, a 1 041 podpisów za nieprawidłowe. Za nieprawidłowe Komisja uznała:

- 1) 1 podpis z powodu braku podpisu wyborcy;
- 2) 3 podpisy z powodu braku nazwiska, imienia;
- 3) 24 podpisy z powodu wpisania innego nazwiska lub imienia;
- 4) 17 podpisów z powodu nieczytelnego lub niepełnego nazwiska, imienia;
- 5) 3 podpisy z powodu braku wypełnienia rubryki adresu;
- 6) 370 podpisów z powodu podania innego adresu;
- 7) 62 podpisy z powodu niepełnego lub nieczytelnego podania adresu;
- 8) 151 podpisów z powodu błędnego, niepełnego lub nieczytelnego nr PESEL;
- 9) 18 podpisów z powodu niezgodnego nr PESEL z danymi osobowymi wyborcy
- 10) 42 podpisy z powodu nie odnalezienia w Centralnym Rejestrze Wyborców osoby wg podanego nr PESEL;
- 11) 3 podpisy z powodu braku praw wyborczych;
- 12) 305 podpisów z powodu braku praw wyborczych do danej rady (okręgu wyborczego);
- 13) 4 podpisy z powodu daty poparcia innej niż dopuszczalna lub brak daty;
- 14) 38 podpisów z powodu wielokrotnego podpisu tego samego wyborcy.

Państwowa Komisja Wyborcza w związku ze złożonym odwołaniem w dniu 11 września 2023 r. raz jeszcze, w obecności osoby upoważnionej przez Pełnomocnika Wyborczego Komitetu, sprawdziła wszystkie zakwestionowane przez Komisję podpisy poparcia wykorzystując do tego Centralny Rejestr Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza, po dokonaniu ponownej weryfikacji podpisów zakwestionowanych przez Komisję i uznała za prawidłowe 27 podpisów spośród 1 041 podpisów, które zostały uprzednio zakwestionowane przez Komisję.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że mimo ponownej weryfikacji podpisów zgłoszenie kandydata nie uzyskało poparcia, o którym mowa w art. 265 § 1 Kodeksu wyborczego, gdyż liczba prawidłowych podpisów wyniosła 1 726.

W tym stanie rzeczy Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji.

Na podstawie art. 218 § 3 w związku z art. 258 Kodeksu wyborczego od niniejszej uchwały Pełnomocnikowi Wyborczemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty jej podania jej do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej:

Sylwester Marciniak

Zastępca Przewodniczącego

Państwowej Komisji Wyborczej:

Wojciech Sych

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej:

Ryszard Balicki

Dariusz Lasocki

Liwiusz Laska

Maciej Miłoś

Konrad Składowski